

**MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA PEDAGÓGIAI TUDOMÁNYOS
BIZOTTSÁG**

ANDRAGÓGIAI ALBIZOTTSÁG ÜLÉSE

BUDAPEST, 2023. OKTÓBER 26.

ELTE PPK

VALIDÁCIÓ A FELSŐOKTATÁSBAN

**A NEM FORMÁLIS KÖRNYEZETBEN MEGSZERZETT TANULÁSI
EREDMÉNYEK VALIDÁLÁSA A MAGYAR FELSŐOKTATÁSBAN
KUTATÁSI EREDMÉNYEK BEMUTATÁSA**

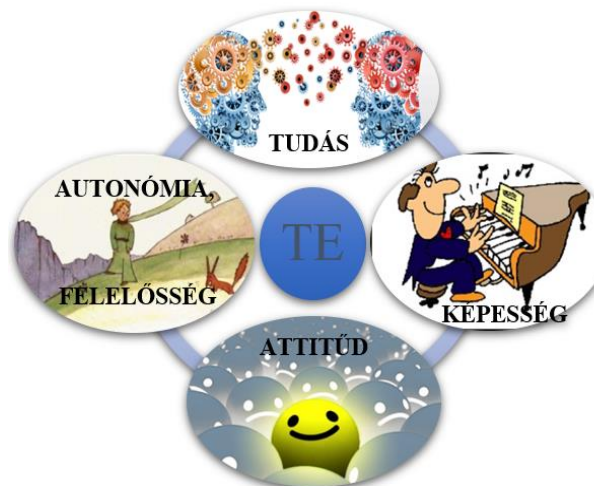
DR. KOVÁCS ANETT JOLÁN

FOGALMAK

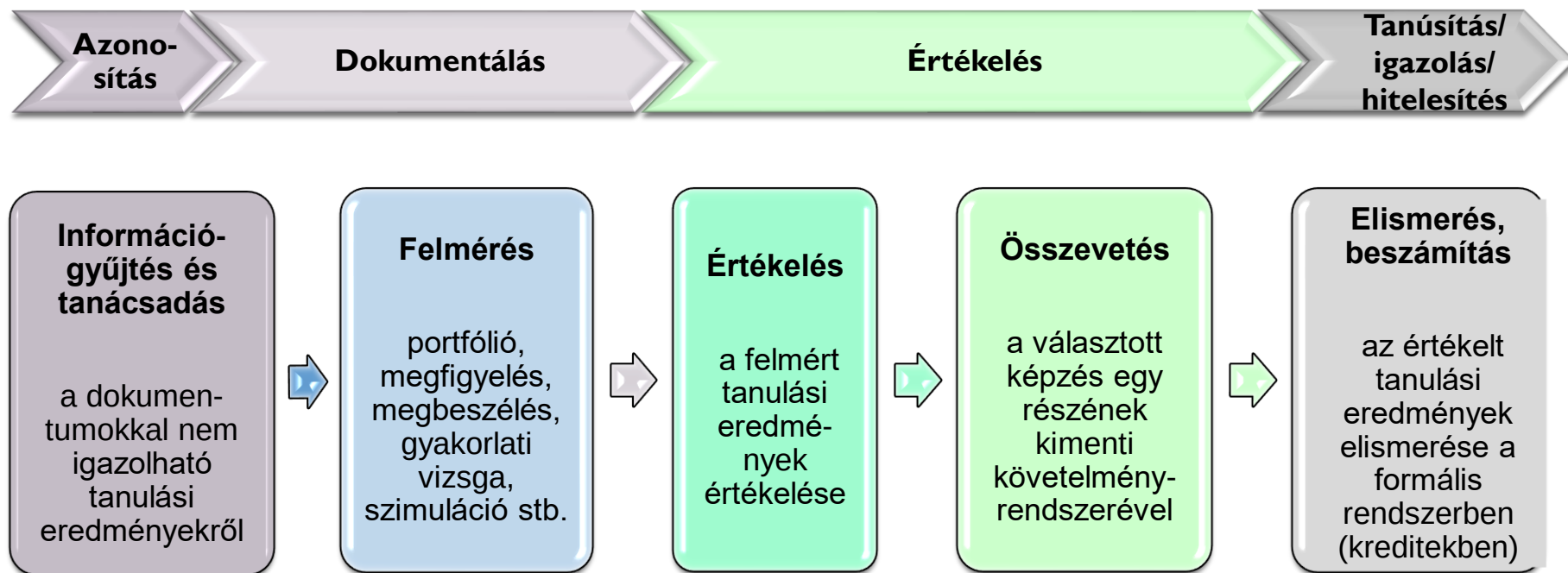
- Nem formális környezet

- Tanulási eredmények

MI A FELSŐOKTATÁSI VALIDÁCIÓ?

FELSŐOKTATÁS

- szakképzés, felnőttképzés – felsőoktatás rendszerszintű strukturális átalakítás
- 2019-ben egyetlen oktatási szektor – jogszabályi és alkalmazási kötelezettség
MKKR és a TEA szemlélet alkalmazás
- relevanciája:
 - ❖ rugalmasabb képzések,
 - ❖ egyéni tanulási utak,
 - ❖ rövidebb képzési idő,
 - ❖ gyorsabb belépés a munkaerőpiacra
- egyre nagyobb megjelenő igény a hallgatók és a munkaerőpiac részéről is

KUTATÁS CÉLJA

- **2005** óta törvényi lehetőség biztosítja, hogy a hallgatók a nem formális úton megszerzett kompetenciáikat elismertessék a felsőoktatási intézményekben, de a **gyakorlatban nem működik széles körben és szabályozott módon**

2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról , 2005. évi CXXXIX. törvény a felsőoktatásról

- Feltárni a magyarországi felsőoktatási **validációs tapasztalatokat**.
- Megismerni a felsőoktatási intézmények oktatói **hogyan gondolkodnak** a nem formális úton megszerzett kompetenciák formális keretek között történő elismeréséről, milyen **gyakorlatokat, eljárásokat** működtetnek. Mindezekről egy aktuális képet kapni

KUTATÁSOK

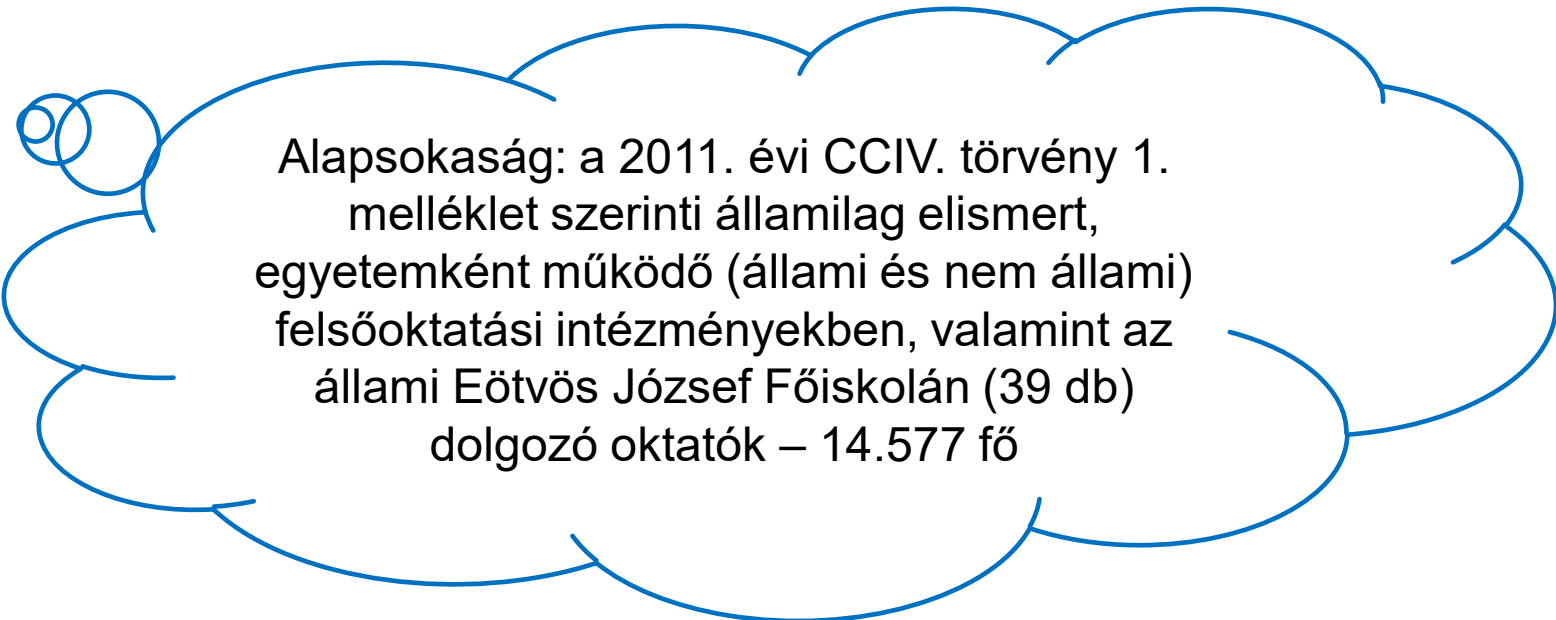
módszertan	Megvalósítás időpontja	módszer	mintavétel	minta
szekunder	2019	dokumentum-elemzés	teljeskörű mintavétel	a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. melléklete alapján felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzat (N:65)
primer	2019. november és 2020. január között	online kérdőíves felmérés (saját fejlesztésű)	valószínűségi mintavétel	a 2019. július 1-től hatályos 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról 1. melléklet szerinti államilag elismert, egyetemenként működő (állami és nem állami) felsőoktatási intézményekben, valamint az állami Eötvös József Főiskolán (N:39) tanító oktatók (N:1282)

MILYEN MÉRTÉKBEN ÉS MÓDON SZABÁLYOZZÁK A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK A TANULMÁNYI ÉS VIZSGASZABÁLYZATUKBAN A NEMFORMÁLIS TANULÁSI KÖRNYEZETBEN MEGSZERZETT TANULÁSI EREDMÉNYEK VALIDÁCIÓJÁT?

A felsőoktatási validáció megjelenése a TVSZ-ben, 2019 január (db), N=65	Nem állami felsőoktatási intézmények	Állami felsőoktatási intézmények	Összesen
Nem érhető el a TVSZ.	4	0	4
A TVSZ nem tartalmaz információt, szabályozást a validációra vonatkozóan.	9	3	12
Csak a vonatkozó jogszabályi helyet idézik be a jelenleg érvényben lévő vagy előző felsőoktatási törvényből (munkatapasztalat legfeljebb 30 kreditértékben számítható be + az abszolutórium megszerzéséhez a képzés kreditértékének 1/3-t az egyetemen köteles teljesíteni).	22	19	41
A jogszabályi hely beidézésén túl van további szabályozás, de nincs külön szabályzat.	1	2	3
Részletes szabályozás van a TVSZ-ben, vagy annak mellékletében.	1	4	5

A MINTAVÁLASZTÁS OKA

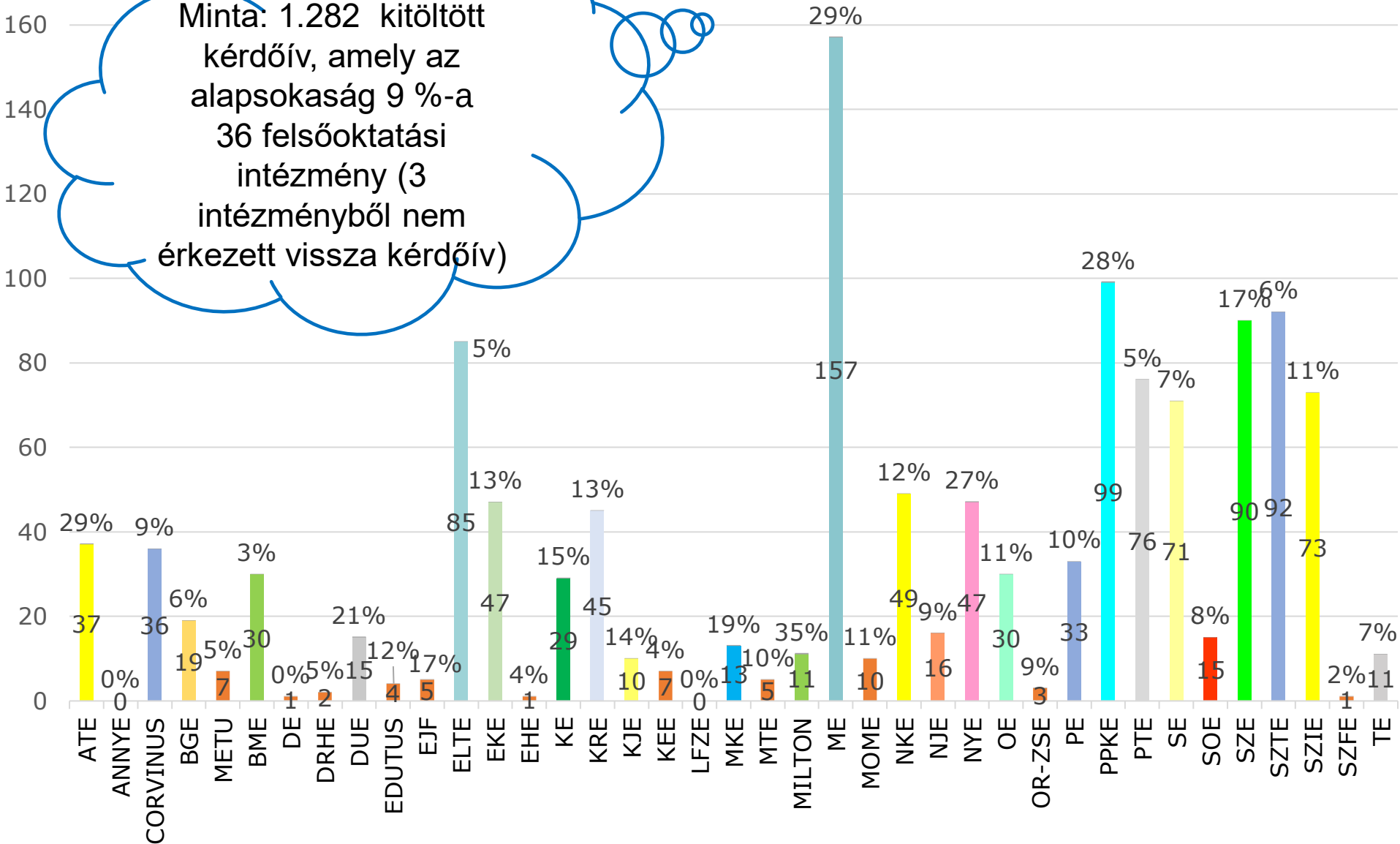
- „Az egyetemi oktatók a validáció területén bizonyos szempontból a **változás fő aktorainak** tekinthetők, hiszen az egyetemi kurzusok beszámításánál hozzáállásuk perdöntő az elismerési folyamat kimenetét illetően” (Benkei-Kovács & Vámos , 2015)

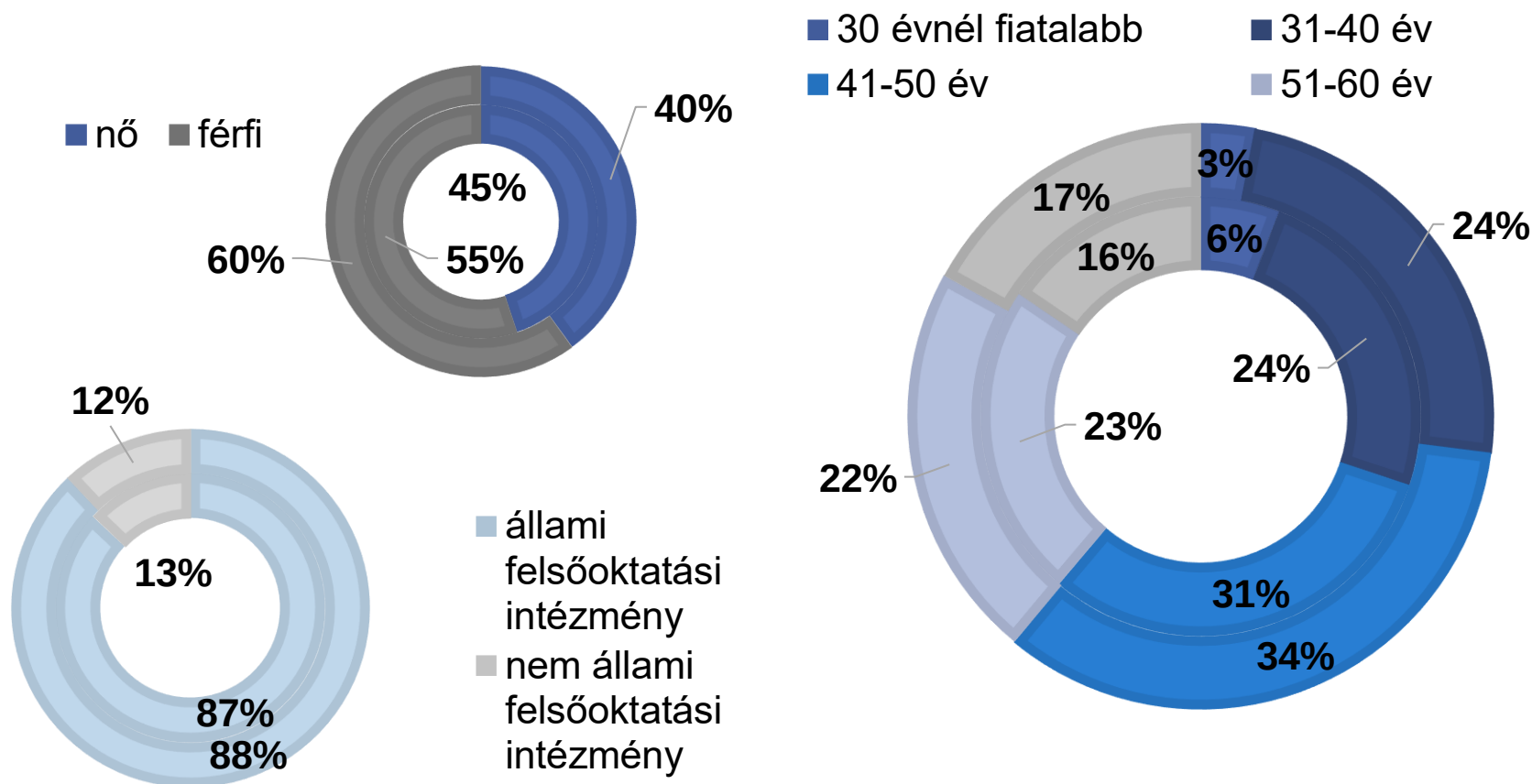
Alapsokaság: a 2011. évi CCIV. törvény 1. melléklet szerinti államilag elismert, egyetemenként működő (állami és nem állami) felsőoktatási intézményekben, valamint az állami Eötvös József Főiskolán (39 db) dolgozó oktatók – 14.577 fő

VISSZAÉRKEZETT KÉRDŐÍVEK FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK SZERINT (DB, %) (N=1282)

Minta: 1.282 kitöltött
kérdőív, amely az
alapsokaság 9 %-a
36 felsőoktatási
intézmény (3
intézményből nem
érkezett vissza kérdőív)

A POPULÁCIÓ (KÜLSŐ ÍV) ÉS A MINTA (BELSŐ ÍV) NEM, INTÉZMÉNY TÍPUS, KORCSOPORT SZERINTI MEGOSZTLÁSA (%)

MILYEN TÉNYEZŐK TÁMOGATJÁK A VALIDÁCIÓ MŰKÖDÉSÉT ÉS ELTERJEDÉSÉT A FELSŐOKTATÁSBAN (AZ OKTATÓK, A TÁMOP 413 PROJEKT FEJLESZTŐ MUNKÁBAN RÉSZTVEVŐ SZAKÉRTŐK ÉS A VALIDÁCIÓT A GYAKORLATBAN MŰKÖDTETŐ FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK KÉPVISELŐI SZERINT)?

A validáció működését és elterjedését támogató tényezők a felsőoktatásban (db,%) (N=1281)	db	%
a felsőoktatási aktorok érdekeltsége (intézmény, hallgatók, oktatók)	953	74,4
a felsőoktatási aktorok elköteleződése (intézmény, oktatók)	650	50,7
eljárás hosszú távú működésének elvi feltételei (minőségi alapelvek, LLL, validációs szakember képzés)	577	45
tanulási eredmény alapú szemlélet bevezetése	438	34,2
támogató oktatáspolitikai beavatkozások (jogszabályi háttér, szakképzés támogató hatása a felsőoktatásba)	389	30,3
vállalati érdekeltség	387	30,2
financiális tényezők (oktatók, képzés finanszírozás)	206	16,1
felsőoktatási intézmények közötti párbeszéd és együttműködés	127	9,9
tájékoztatás	66	5,1

MILYEN TÉNYEZŐK AKADÁLYOZZÁK A VALIDÁCIÓ MŰKÖDÉSÉT ÉS ELTERJEDÉSÉT A FELSŐOKTATÁSBAN (AZ OKTATÓK, A TÁMOP 413 PROJEKT FEJLESZTŐ MUNKÁBAN RÉSZTVEVŐ SZAKÉRTŐK ÉS A VALIDÁCIÓT A GYAKORLATBAN MŰKÖDTETŐ FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK KÉPVISELŐI SZERINT)?

„Akadályozó tényező: az egyetemi oktató, a mindenkori egyetemi oktató. ... Mindig az oktató dönt erről, a jelenlegi TVSZ értelmében. És az oktatók általában **felkészületlenek a validációból. Nem ismerik a validációt** és ebből adódóan nem is tudják milyen elveket valljanak.”

Tényezők a felsőoktatásban (db)		db
a tudás hiánya (a társadalom, a szakpolitika, a felsőoktatási intézmény, az oktatók, a hallgatók részéről, a validáció mérés és értékelés rendszerről)		1556
a hallgató a legtöbb esetben nem is tudja hogy lenne lehetősége validációra.	felsőoktatásban dolgozók érdeke hiánya (félelem, ellenállás, nehezebb, bonyolultabb oktatásszervezői munka)	579
„... amíg az egyetem vezetése nem érzékeli vagy a kar vezetése, hogy ez egy fontos dolog és van hozadéka, és emiatt nem rendel mellé erőforrásokat, addig nem fog működni ”	módszertani tudás hiánya (TEA gondolkodás, hagyományos értékelési módszerek, kevés a validációs szakember)	502
	nem kiemelt érdekeltségű a szakpolitika részéről (a szabályozás korlátjai, periférikus hely)	464
	oktatók közötti bizalmatlanság (az előzetesen megszerzett tudás elismerésével szemben, az oktatók egymás közötti bizalmatlansága)	290
	jogi szabályozás hiánya	133
	idő nem feltétlen rövidül le a hallgatók számára	98

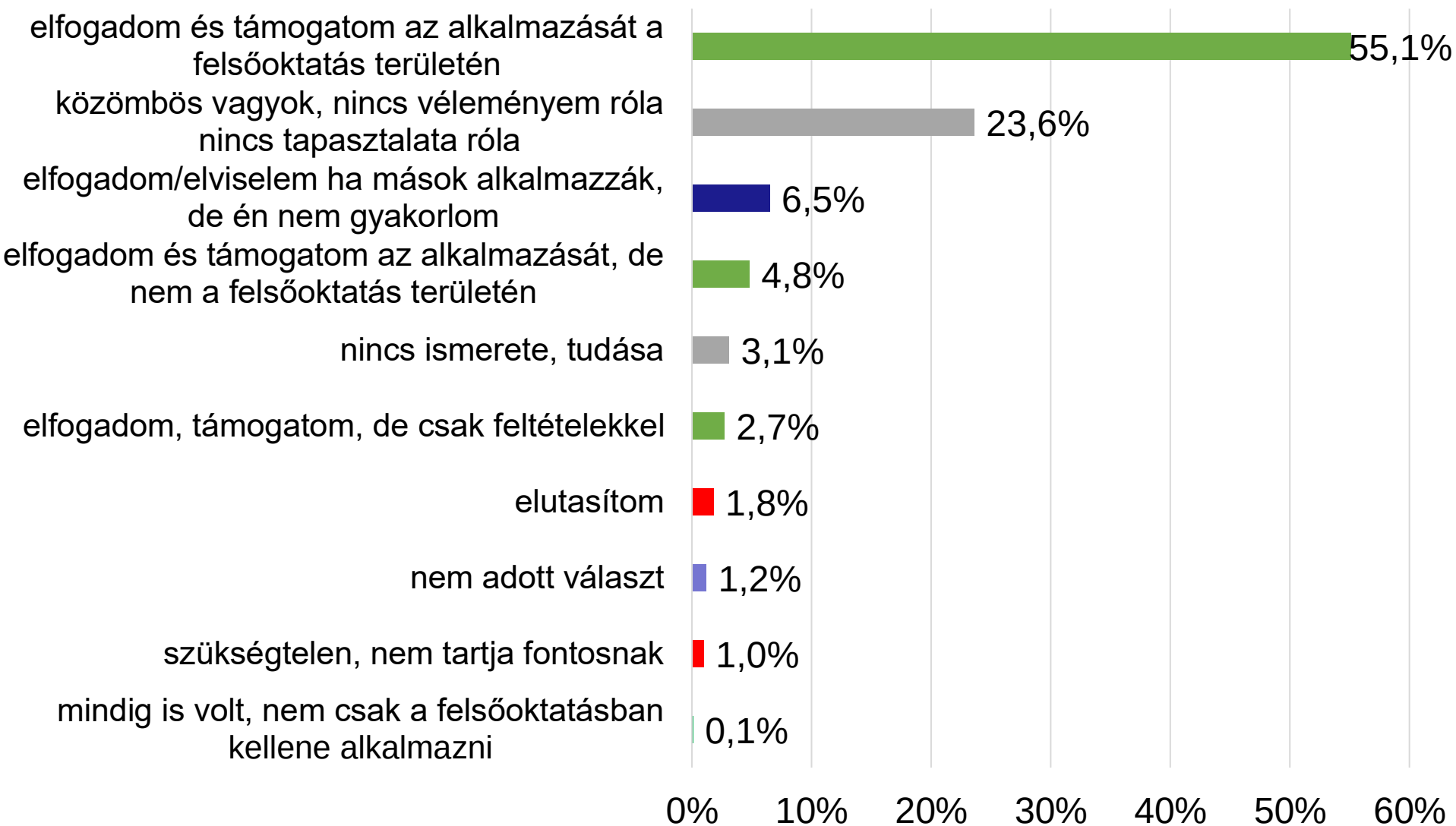
„Az akadémiai szféra jelenlegi **értékelési gyakorlata hagyományos**... Az uralkodó gyakorlat az, hogy tételsorok vannak... De míg az a hozzáállás, hogy ott egyetlen pillanatban, szóban, egyet a tudás készletből kipróbál, próba-szerencse alapon az oktató és erre alapoz, hogy meg van a hallgató teljes tudása, és ezt egy legitim jognak, mérésnek tekinti, addig **ezekekről nem lehet beszélni.**”

A VALIDÁCIÓS ELJÁRÁS MŰKÖDÉSÉT ÉS KIÉPÜLÉSÉT AKADÁLYOZÓ TÉNYEZŐK

HOGYAN VISZONYULNAK AZ OKTATÓK A VALIDÁCIÓ ELJÁRÁSÁHOZ?

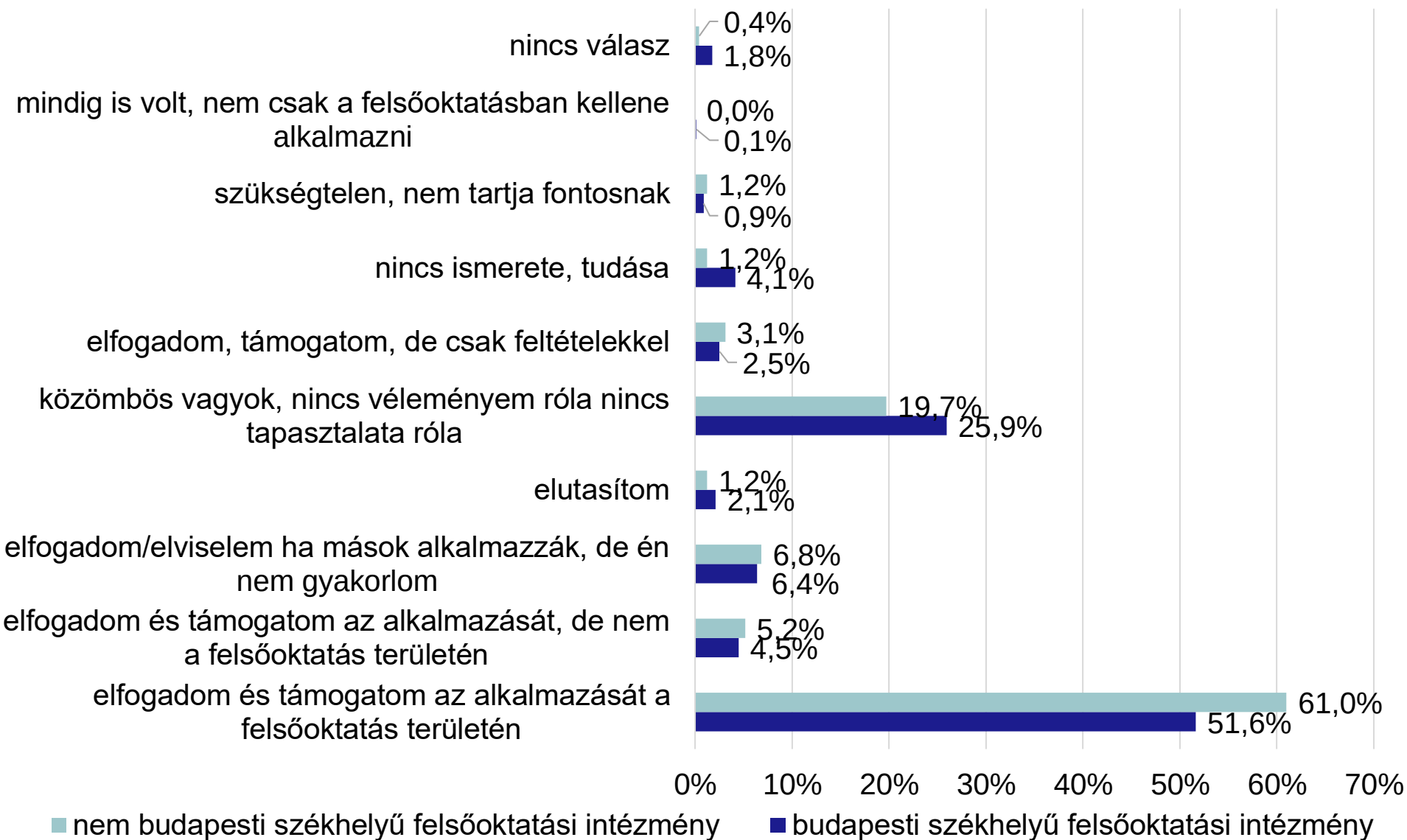
A validáció alkalmazásához való viszonyulás az oktatók részéről (%)

Az oktatók validáció alkalmazásához való viszonyulása szerinti megoszlás a felsőoktatási intézmény típusa alapján (%) (N=1281)

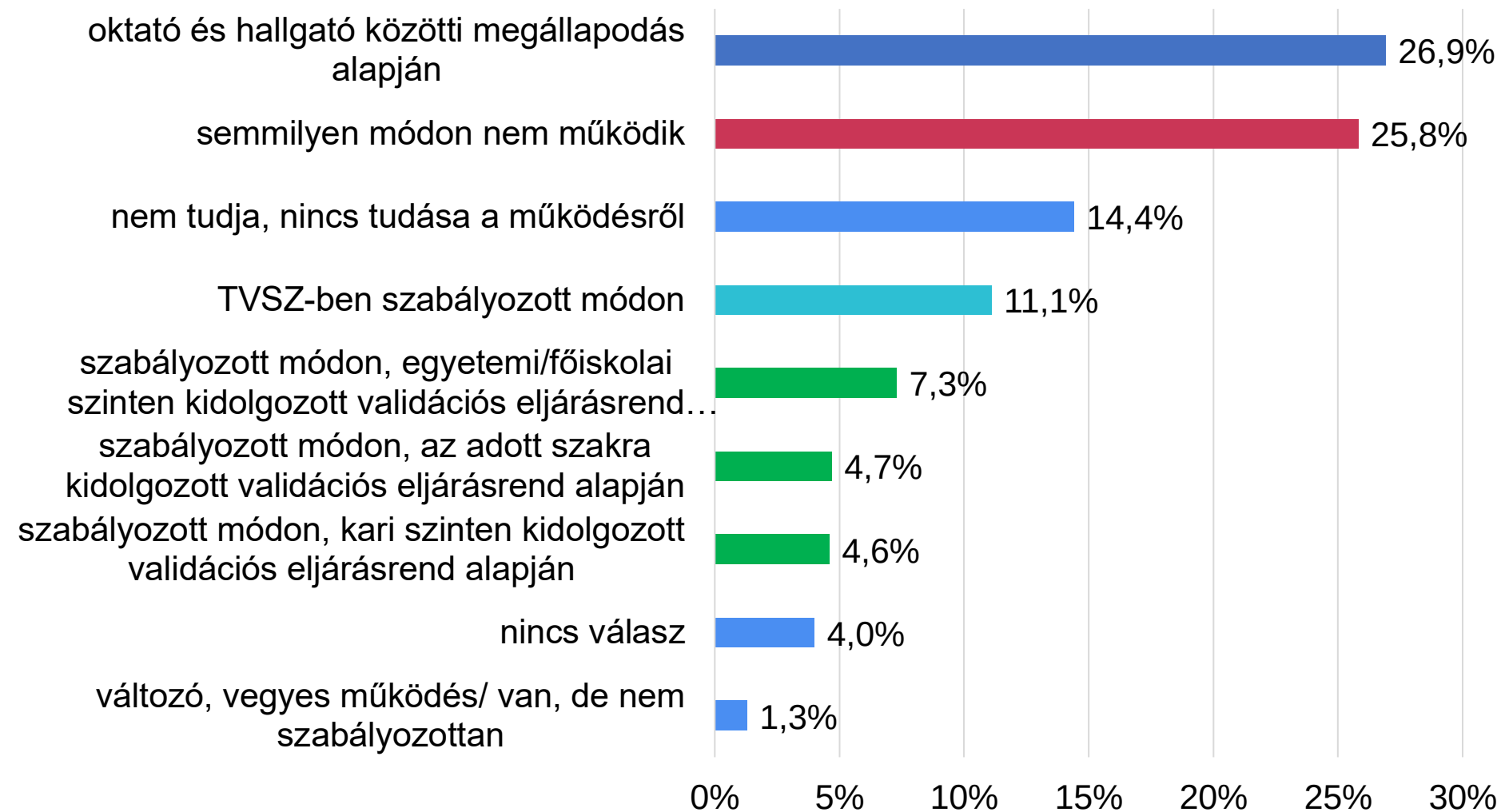

Az oktatók validáció alkalmazásához való viszonyulása szerinti megoszlás a felsőoktatási intézmény székhelye (Budapest/vidék) alapján (%) (N=1280)

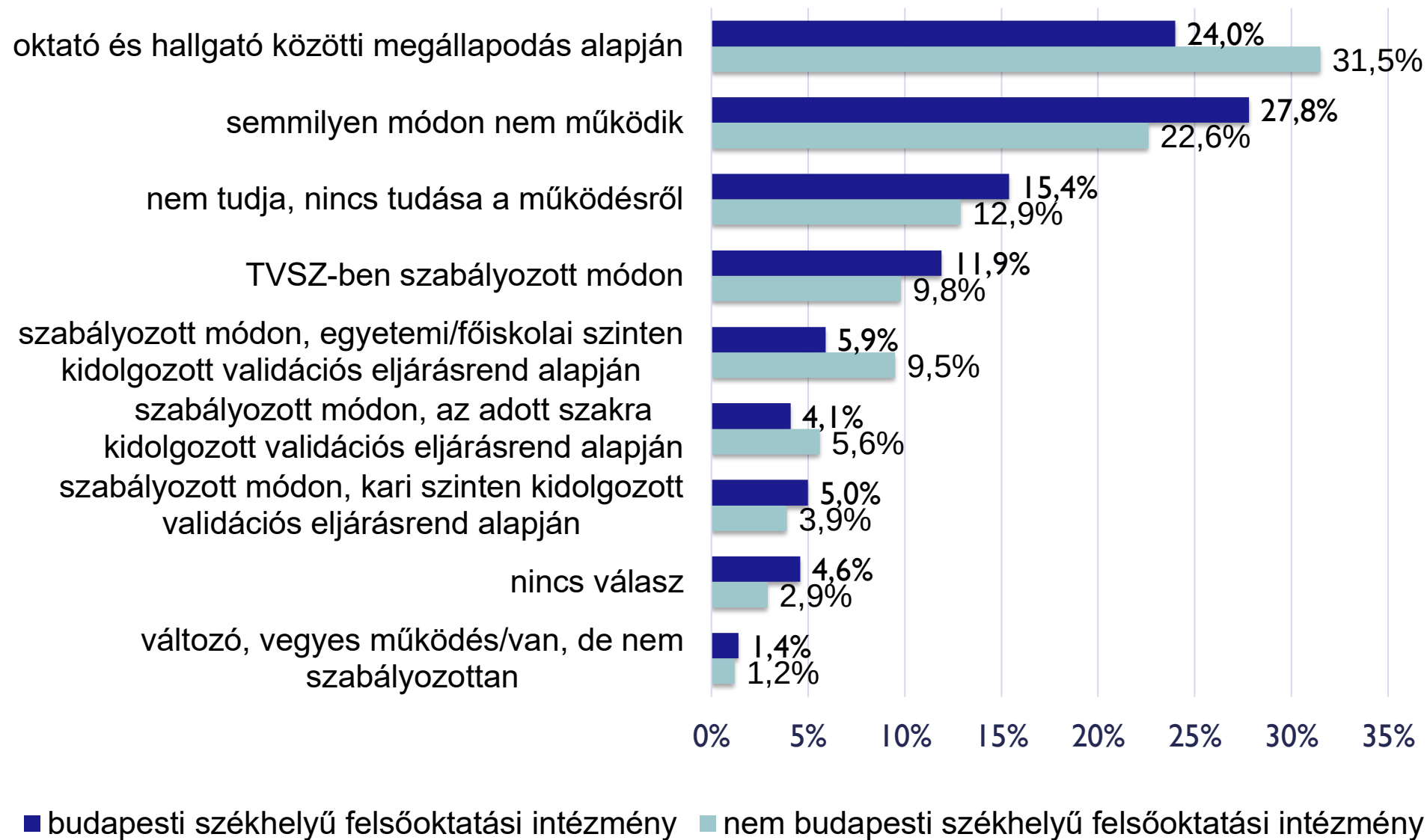

MILYEN KIÉPÍTETTSÉGI FOK ÉS GYAKORLATOK JELLEMZIK A FELSŐOKTATÁSI VALIDÁCIÓT A VIZSGÁLT INTÉZTMÉNYEK BEN AZ OKTATÓK ISMERETEI SZERINT?

Az előzetesen megszerzett, de dokumentumokkal nem igazolható kompetenciák validációjának működése oktatói nézőpontból (%) (N=1281)

Az előzetesen megszerzett, de dokumentumokkal nem igazolható kompetenciák validációjának működése oktatói nézőpont szerinti megoszlása a felsőoktatás intézmény székhelye (Budapest/vidék) alapján (%) (N=1281)

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

ANETTX.KOVACS@GMAIL.COM